

DECIZIE
mun.Hîncești

din 12 iunie 2026

nr. 04/13

**Cu privire la examinarea Raportului de
activitate al Direcției Cultură și Turism
pentru semestru doi anul 2025 -
primul semestru 2026**

În temeiul art.46 Legii nr.436-XVI din 28.12.2006, privind administrația publică locală, a Planului de activitate a Consiliului Raional Hîncești pentru anul 2026, aprobat prin Decizia Consiliului raional nr.07/24 din 16 decembrie 2025, art. 118; 120; 132 Cod Administrativ nr.116/2018, Consiliul raional Hîncești, **DECIDE:**

1.Se ia act de Raportul cu privire la activitatea Direcției Cultură și Turism pentru anul 2025 semestru doi – 2026 primul semestru, prezentat de dna Mariana JALBĂ, șefa Direcției Cultură și Turism (Anexă).

2.Se pune în sarcina Direcției Cultură și Turism Hîncești:

2.1. Coordonarea și monitorizarea activității și serviciilor prestate de instituțiile din subordinea Direcției Cultură și Turism;

2.2. Responsabilizarea conducătorilor privind gestionarea cât mai eficientă a mijloacelor bugetare. Atragerea surselor extrabugetare (proiecte, sponsorizări, donații, fondul disponibil) pentru susținerea bibliotecilor publice din teritoriu la capitolele achiziția de carte.

2.3. Asigurarea în continuare a instruirii și formării cadrelor din Direcția Cultură și Turism Hîncești și instituțiilor subordonate.

3. Monitorizarea executării conforme a prezentei decizii se pune în sarcina vicepreședintelui raionului, dna Aliona Grigoraș.

4. Prezenta decizie intră în vigoare la data includerii în Registrul de Stat al Actelor Locale și poate fi contestată la Judecătoria Hîncești, pe adresa: MD-3400, or.Hîncești, str.Chișinăului 7, în termen de 30 de zile de la data comunicării/notificării potrivit prevederilor Codului Administrativ nr.116/2018.

Președintele ședinței

Ion MORARU

Contrasemnează:
Secretarul Consiliului raional Hîncești

Elena MORARU TOMA

RAPORTUL

privind activitatea Direcției Cultură și Turism Hîncești
pentru semestrul doi 2025 - primul semestru 2026

Accesul la cultură este un drept fundamental garantat de lege. Oamenii au dreptul la dezvoltare spirituală și pot accede la valorile culturii naționale și universale. Rolul statului este de a asigura păstrarea identității spirituale, sprijini cultura națională, stimula artele, proteja și conserva moștenirea culturală, dezvolta creativitatea, promova valorile culturale și artistice.

Promovarea culturii și asigurarea accesului cetățenilor la valorile culturale sunt esențiale pentru dezvoltarea unei societăți armonioase și educate. Aceste obiective pot fi atinse printr-o serie de măsuri și inițiative precum dezvoltarea infrastructurii culturale, organizarea de evenimente culturale, educație și implicare comunitară și sprijinirea artiștilor și creatorilor.

Prioritățile de bază ale Direcției Cultură și Turism Hîncești în anii 2025-2026 sunt îndreptate spre realizarea politicilor culturale, conservarea și promovarea patrimoniului cultural material și imaterial.

Astfel sarcinile de bază sau axat pe:

- Susținerea, coordonarea și stimularea întregului spectru de activități culturale și turistice din raionul Hîncești;
- Crearea condițiilor optime pentru dezvoltarea creației populare și a meșteșugurilor tradiționale, pentru desfășurarea la nivel a activităților culturale și de agrement;
- Sporirea accesibilității, calității și relevanței ofertei culturale;
- Creșterea eficienței activității instituțiilor și organizațiilor culturale;
- Realizarea acțiunilor de conservare și dezvoltare a culturii și artei în teritoriu prin organizarea diverselor activități culturale: festivaluri, concursuri, acțiuni de conservare și valorificare a creațiilor populare, treceri în revistă ale formațiilor artistice de amatori, meșterilor populari;
- Monitorizarea menținerii în bună stare a operelor și monumentelor de artă, cultură și istorie;
- Realizarea unui mediu informațional competitiv pentru utilizatorii bibliotecilor publice din raion;
- Dezvoltarea și implementarea serviciilor electronice în biblioteci;
- Sporirea atractivității turistice a comunităților și a obiectivelor turistice din raion;
- Implementarea unei politici de formare continuă a personalului din Instituțiile subordonate Direcției Cultură și Turism Hîncești.

În subordinea DCT activează următoarele instituții:

- Casa Raională de Cultură – 23 angajați incl. 10 personal auxiliar

- Biblioteca Publică „ÎPS Antonie Plămădeală” – 20 angajați incl. 3 personal auxiliar
- Școala de Arte „Timotei Bătrînu”, Hîncești– 24 angajați incl. 7 personal auxiliar
- Școala de Arte „Gr. Solomon”, Sărata Galbenă– 18 angajați, incl. 6 personal auxiliar
- Școala de Arte, Cărpineni– 19 angajați incl. 5 personal auxiliar
- Școala de Muzică, Lăpușna– 10 angajați incl. 3 personal auxiliar
- 3 (trei) muzee în satele Mingir, Ciuciuleni și Negrea – 11 angajați incl. 6 personal auxiliar
- 3(trei) centre de meșteșuguri – Mirești - ceramică, Bujor- țesături, Sărata Galbenă- confecționarea instrumentelor muzicale - 3 angajați
- 25 colective artistice „Model” – 49 angajați

Casele de cultură reprezintă cea mai mare rețea de instituții culturale, care determină, în mare parte gradul de satisfacere a diversității cerințelor culturale ale populației. Case de cultură sunt în subordinea administrațiilor publice locale de nivelul I din raion, cu excepția Casei de Cultură rationale, amplasate în zone ușor accesibile pentru locuitorii din comunitate. Infrastructura lor a fost concepută pentru a oferi o gamă largă de activități culturale care să răspundă diversității de interese și nevoi culturale. Exemple de bune practici sunt casele de cultură care au devenit centrul vieții culturale și sociale din comunitate și facilitează participarea și implicarea activă a locuitorilor în dezvoltarea localității. Ele sunt locuri de întâlnire, de învățare și de colaborare pentru locuitori, contribuind astfel la întărirea coeziunii sociale și la dezvoltarea comunității.

Disponibilitatea și succesul implementării priorităților propuse se datorează și potențialului cultural impunător al raionului Hîncești, pe teritoriul căruia activează 47 Case și Cămine Culturale, dintre care 35 sunt instituții – tip, având un potențial de 15300 locuri în sălile de spectacole inclusiv 9124 locuri utilizabile în anul 2025.

Conform datelor statistice din 01.01.2026 numărul total de angajați la compartimentul Case și Cămine de Cultură se clasează în felul următor:

unități –87,75 persoane - 104;

dintre care femei –40;

structurați pe categorii de vârstă: sub 25 ani: **12**; 25– 49 ani: **34**; 50– 64 ani: **40**;

65 de ani și peste **18**.

În anul 2025 investițiile în reparațiile capitale ale Caselor de cultură a constituit suma de 2518711.416 lei. Cea mai mare investiție financiară a fost alocată Casei Raională de Cultură Hîncești – **2088223,38**- Reparația capitală a holului. De asemenea au fost investite pentru reparație mijloace financiare: Bujor –

239 283,30 - Reparația parțială acoperișului. Mingir -191 204,736 – Reparația capitală a acoperișului.

Case de Cultură avariate.

1. Bratianovca,
2. Mereșeni,
3. Negrea,
4. Pervomaisc.

Casele de Cultură care prestează servicii contra plată.

1. Casa de Cultură Sărata Galbenă
2. Casa de Cultură Hîncești

Cu toate că starea spațiilor este deplorabilă, Casele de Cultură rămân singurele edificii, ce pot oferi spațiu necesar pentru activitatea formațiilor artistice de amatori diferite ca gen și amploare, care sunt acel laborator de creație unde sunt plămădite, păstrate și promovate valorile perene ale acestui Neam:

Numărul total al formațiilor artistice de amatori – 79; în ele membrii - 1282.

din total, cu titlul „model” – 22; în ele participanți 505;

Formații artistice ce reprezintă originea etnică preponderent:

- moldoveni -78
- ucraineni - 1

Formații artistice cu titlu „model” ce reprezintă originea etnică preponderent:

- moldoveni - 21
- ucraineni - 1

**Numărul total al formațiilor artistice de copii (grupa de vârstă 0-14ani) - 15;
în ele participanți -257**

Numărul formațiilor artistice de copii cu titlu „model” (grupa de vârstă 0-14ani) - 9;

în ele participanți – 239;

Numărul formațiilor artistice (grupa de vârstă 60 ani și peste) - în ele participanți -

Numărul formațiilor artistice cu titlu „model” (grupa de vârstă 60 ani și peste) – 2 ;

în ele participanți - 30;

Formații conform genului de activitate:

- 1) Ansambluri folclorice - 38
- 2) Ansambluri de muzică și dans popular - 1
- 3) Orchestre de muzică populară – 5
- 4) Tarafuri - 1
- 5) Ansambluri de fluierași - 1
- 6) Ansambluri de dans popular – 11
- 7) Teatre populare - 0
- 8) Coruri - 1

- 9) Ansambluri vocale - 7
 10) Fanfare - 3
 11) Teatre dramatice - 5
 12) Teatre dramatice muzicale 0
 13) Teatre de satiră și umor 0
 14) Teatre de păpuși - 1
 15) Ansambluri de muzică ușoară, ansambluri vocal instrumentale - 4
 16) Ansambluri de dans modern - 1
 17) Ansambluri de dans sportiv 0
 18) Circuri 0
 19) Studiouri artistice 0
 Numărul total al centrelor de meșteșuguri tradiționale/artizanat - 3.

În perioada iulie 2025 - mai 2026, Direcția Cultură și Turism de comun cu Autoritățile Publice Locale a reușit organizarea și desfășurarea unui șir de **activități culturale** memorabile. Printre acestea putem menționa:

1. Festivalul Național al Tradițiilor și obiceiurilor Populare „**La omul care mi-i drag**”, ediția a II - a, dedicat interpretului Nicolae Gribincea, care s-a desfășurat în com. Mingir, la data de 03 august 2025. Evenimentul a fost organizat de Consiliul Raional Hîncești, Direcția Cultură și Turism Hîncești, Centrul Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial, A O „Uniunea Muzicienilor”, Primăria Mingir sub patronajul Ministerului Culturii al Republicii Moldova.

În cadrul Festivalului au participat Ansamblul Etnofolcloric „**Cișmeaua Căprioarelor**”, com. Mingir, Ansamblul de Bărbați „**Mingirenii**” com. Mingir, Fanfara de Copii, com. Mingir cond. art. Mirocs Mihai; Ansamblul Etnofolcloric „**Romanița**” de la Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”, cond. art. Gorun Mirela, mun. Chișinău; Ansamblul Etnofolcloric „**Haiducii**” de la Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”, cond. art. Zorilă Valeriu, mun. Chișinău; Ansamblul Etnofolcloric „**Baștina**” de la Centrul de Excelență în Transport, cond. art. Popa Natalia, mun. Chișinău; Ansamblul Folcloric „**Alțița**” or. Cahul, Ansamblul „**Mocănașii**” s. Slobozia Mare, r. Cahul; Ansamblul „**Busuioc Moldovenesc**” or. Cimișlia; Ansamblul „**Merla Prutului**” or. Cantemir; Ansamblul „**Țărăncuța**” s. Bardari, r. Ialoveni; Ansamblul Etnofolcloric „**Ghioceii**”, cond. art. Sîrbu Mihai, com. Mingir; Ansamblul Folcloric „**Ciobănașii**”, Sofia, cond. art. Obleac Olga; Ansamblul de Dans Popular „**Lăpușnița**” coregraf Briceag Ghenadie, com. Lăpușna; Orchestra de muzică populară „**Busuioc**” dirijor Mandiș Mihai, com. Cărpineni;

Festivalul s-a încheiat cu prezența unor nume binecunoscute ale scenei folclorice naționale – Surorile Osoianu, Maria Sarabaș și Ansamblul etnofolcloric „**Plăieșii**”, a căror evoluare a fost întâmpinată cu bucurie de către public.

2. Ziua Diasporei la Hîncești

Anul acesta pentru a doua oară a fost organizat Ziua Diasporei la Hîncești cu genericul: „**Pe prispa casei părintești**”, activitate organizată de Direcția Cultură și Turism Hîncești, Casa Raională de Cultură Hîncești. Mesajul evenimentului a fost de a transmite tuturor celor plecați peste hotare să nu uite niciodată că cuvîntul, limba, patria, mama, tata, frate, soră este și va fi rostit cu același dor și cu aceeași dragoste, fiindcă Moldova este și va fi pentru toți și întodeauna patria unde curg lin izvoarele și cântă păsările, unde soarele și stropii de ploaie ne răsfață, busuiocul, spicele și clopotul de la biserică ne face să iubim tot și în toate - Moldova - plaiul sufletelor noastre... Să nu uităm niciodată de unde am pornit, să nu uităm niciodată pragul părintesc, doar acasă e pâinea cea mai gustoasă. În cadrul programului artistic au evoluat colectivele artistice din raionul Hîncești, Fanfara Casei Raionale de Cultură Hîncești, dirijor Vlas Valeriu. Ansamblul Folcloric Busuioc, conducător artistic Daud Gheorghe, com. Sărata-Galbenă, Orchestra de Muzică Populară „Andrieș” dirijor Oglindă Simion, Ansamblul Vocal Instrumental, al Casei Raionale de Cultură, conducător artistic dl Cașu Sergiu, Ansamblul Vocal „Trio”, al școlii de Arte „Timotei Batrînu”, mun Hîncești, cond dna Vlas Larisa. A evoluat și Valentina Aga, interpretă de muzică populară, care face parte din diaspora și Mihai Popa, interpret de muzică ușoară și populară.

3. Ziua Independenței Republicii Moldova

Ziua Independenței este ziua națională a Republicii Moldova, în care se sărbătorește adoptarea Declarației de Independență față de Uniunea Sovietică în anul 1991. Ziua Independenței este celebrată anual pe data de 27 august. Anul acesta Republica Moldova și-a marcat 34 ani de la proclamarea independenței. Această sărbătoare este despre oameni și țară, despre prezent și viitor, fără a da uitării trecutul în care eroii neamului s-au sacrificat pentru îndeplinirea voinței poporului de a trăi liber și a fi recunoscuți ca neam. În Piața Suveranității din municipiul Hîncești, a avut loc mitingul solemn dedicate acestei Sărbători Naționale.

Evenimentul a fost deschis cu interpretarea remarcabilă a cântecului Bucurați-vă prieteni, interpretat de ansamblului Vocal Trio, al Școlii de Arte „Timotei Batrînu” Hîncești, cond art. Larisa Vlas. După care a urmat o teatralizată cu drapelul de Stat a Ansamblului Folcloric de copii „Baștina” din s. Caracui, cond art. Radu Bubu, și cu recitat de poezii și cîntece.

Evenimentul solemn dedicat Zilei Independenței Republicii Moldova s-a încheiat cu depunerea de flori de către toți cei adunați la monumental lui „Ștefan cel Mare și Sfânt” și la monumental „Maica Îndurerată”.

4. Toamna, anotimpul belșugului și al culorilor, a fost sărbătorită cu fast la Hîncești, prin organizarea tradiționalului festival „*Toamna de Aur*”, ediția

2025, desfășurat sub genericul „**Aurul Pământului**”, la data de 2 noiembrie, pe teritoriul Complexului Istoric-Arhitectural „Manuc Bey”. Manifestarea, organizată de Consiliul Raional Hîncești în colaborare cu Direcția Agricultură și Alimentație și Direcția Cultură și Turism, a reunit agricultori, producători, meșteșugari, colective artistice și locuitori din toate colțurile raionului, într-o veritabilă celebrare a muncii, hărniciei și bogățiilor pământului. Pentru a da puls și de farmec evenimentului, pe scenă au evoluat 8 colective artistice OMP „**Andrieș**”, dirijor Simion Oglindă, mun. Hîncești, Fanfata Casei Raionale de Cultură Hîncești, ADP „**Lăpușnița**” coregraf Pîrău Veronica, com.Lăpușna; AF „**Gălbenița**” cond. art. Bodiștean Lidia, s.Fundul Galbenei; AF „**Pe-un picior de plai**” cond. art. Ursu Ecaterina, com. Pașcani; Grădinița Nr 7 „**Guguță**”, **Gimnastic Art** cond. art. Zbereanu Aura; AF „**Doina Covruluiului**” cond. art. Ion Chiciuc, Galați, România.

Atmosfera de sărbătoare a fost completată de Ansamblul Etnofolcloric „**Plăieșii**”, care au încântat publicul cu melodii și dansuri tradiționale, menținând atmosfera de bucurie și comuniune.

5. Tradițional în fiecare an la sfârșitul lunii decembrie este organizat Festivalul Concurs raional al tradițiilor și obiceiurilor de iarnă „**De urat v-am tot ura**”, unde participă colective artistice din raion, prezentând programe de colinde, tradiții și obiceiuri de iarnă.

La Festival au participat 15 colective din raionul Hîncești, care au concurat la două compartimente: „*Colective artistice cu Titlul Model*” și „*Colective artistice de amatori*”. Premiul Mare al Festivalului a fost obținut de către Ansamblul Folcloric „Gălbenița”, s. Fundul Galbenei, Premiul I – Ansamblul Folcloric „**Busuioc**”, c. Sărata Galbenă, c.art. Daud Gheorghe și Trupa de Teatru Epic „**Ghioceii**”, Mingir, c. art. Mihai Sîrbu; Premiul II - Ansamblul Folcloric „**Prutuleț**”, c. Leușeni, c.art. Iacob Valentina; Premiul III – Ansamblul Folcloric „**Baștina**”, s. Caracui, c.art. Bumbu Radu; Premiul III – Ansamblul Folcloric „**Ciobănașii**”, s. Negrea, c.art. Obleac Olga; Mențiune – **Corul Veteranilor**, Hîncești, c. art. Panfil Nicolae și A.F. „**Baștina**”, Cărpineni, c.art. Păpușă Vera;

La compartimentul „*Colective artistice de amatori*”: Premiul I – Ansamblul Folcloric al **Casei de Cultură Mereșeni**, c.art. Mititelu Vadim; Premiul II – Ansamblul Vocal „**Vatra**”, s. Buțeni, c.art. Barcari Tatiana; Premiul III – Ansamblul de bărbați „**Mingirenii**”, c. Mingir, c.art. Mircos Mihai; Mențiuni – Ansamblul Folcloric „**Bujorelul**”, s. Bujor, c. art. Emilian Elena; Formația Vocală și de Dans „**Primăvara**”, s. Caracui, c. art. Ciubotăreanu Veaceslav; Ansamblul Folcloric „**Crizanteme**”, s. Obileni, c.art. Pisarencu Feodora;

În cadrul Festivalului s-a pus accent pe promovarea tradițiilor și obiceiurile de iarnă, ținând cont de autenticitatea repertoriului, recuzitei și a acompaniamentul live caracteristic pentru fiecare obicei prezentat. În recital cu un program de colinde

au evoluat Ansamblul Folcloric „**Pe-un picior de plai**” cond. art. Ursu Ecaterina, s. Pașcani. Participanții au primit tradițional Colaci, dulciuri, premii bănești și diplome.

6. Concert organizat pe 15 ianuarie de „Ziua Culturii”

„**Cultura, între ieri și azi, ne unește prin muzică și dans**” la data de 15 ianuarie 2026, în incinta Casei de Cultură Raionale Hîncești s-a desfășurat un spectacol Muzical-Coregrafic cu prilejul Zilei Naționale a Culturii.

Principalii actori și cei care au fost cu frumoasa inițiativă de a desfășura acest extraordinar eveniment au fost: Orchestra de Muzică Populară "Andrieș" a casei Raionale de Cultură, dirijor Oglindă Simion și Ansamblul de Dans Popular "HORA MARE" or. Cricova, coregraf Denis Ginga.

Orchestra a acompaniat cei mai buni soliști, iar Ansamblul de Dans "Hora Mare" a impresionat publicul prin profesionalism și acuratețe.

Ropote de aplauze au răsunat pentru a le multumi artiștilor pentru prestația excelentă. În cadrul evenimentului au fost menționați oamenii care și-au dedicat o viață întreagă culturii, iar recent prin decretul Președintelui Republicii Moldova, le-au fost conferite distincții de Stat. Titlu de Maiestru în Artă-Ursu Ecaterina, conducător artistic al Ansamblului Folcloric "Pe-un Picior de Plai" Pașcani Titlu de Om emerit- Sirbu Mihai, regizor a trupei de Teatru Epic "Ghiociei", Ion Negru-coregraf al Ansamblului de Dans "Arcusul" Sărata-Galbena și Vlas Valeriu-profesor la Școala de Arte "Timotei Bătrânu" Hîncești.

De-asemenea Consiliul Raional Hîncești a venit cu diplome de excelență pentru cei mai buni lucrători din domeniul culturii: Mariana Jalba-Șefa Direcției Cultura și Turism Hîncești, Valentina Cotorobai-Specialist Principal DCTH, Ion Tulbu-Directorul Scolii de Arte "Grigore Solomon" Sărata-Galbena, Veronica Pârâu-Coregrafa Ansamblului de Dans "Lapusnita", Mihăilă Petru-Directorul Muzeului Ciuciuleni, Plăcintă Tudor- Ex sef DCTH

7. Concurs Raional, „Dragobetele sărută fete”

La data de 22 februarie 2026, în incinta Casei de Cultură Raionale Hîncești s-a desfășurat Concursul Raional: "Dragobetele sărută fete" în cadrul căruia au participat șase perechi de tineri talentați. Iar în urma totalurilor, membrii juriului au decis ca premiile să fie repartizate în următorul mod: Premiul mare și premiul de popularitate la obținut echipa formată din: Antonovschi Alina și Harbuz Roberto, L.T "M. Sadoveanu" mun.Hîncești, mentor Cristina Bucșa Premiul I-Popovici Dumitrița și Mereuță Dumitru, com Mingir, mentor Mihai Sîrbu Premiul II-Malic Ana și Barbarasa Ion-Lapusna, mentor Veronica Pirau, Premiul III-Stanciu Nicoleta și Cercel Sergiu, s. Negrea, mentor Olga Obleac, Mențiune-Marcu Adelina și Florea Marius, s.Voinescu, mentor Silvia Ungureanu, Mențiune-Negru Sorina și Bodisteanu Cornel, s.Fundul Galbenei, mentor Lidia Bosistean.

Participanții au fost supuși unor probe de talente, în total fiind patru la număr: prezentarea, declarație de dragoste, proba artistică și ultima fiind proba de inteligență. Tinerii au fost foarte ingenioși, deschiși și desigur talentați. Evenimentul a adus în prim-plan frumusețea tradițiilor de Dragobete, iar organizatorii s-au

străduit să aducă în prim plan importanța acestor tradiții frumoase care nu trebuie uitate.

7. Concert dedicate Zilei Naționale a Ronilor. Pe data de 26 aprilie 2026, în incinta Casei de Cultură din Carpineni, raionul Hîncești s-a desfășurat un concert extraordinar dedicat Zilei Internaționale a romilor.

Acest eveniment cultural a adus în scenă muzică și dansuri interpretate cu mândrie atât de comunitatea romă cât și de cei implicați în organizare prin care s-a relatat că cultura romă are o tradiție muzicală extrem de bogată, iar evenimentele dedicate culturii romilor nu sunt doar o reprezentare de divertisment — ci au un rol social, cultural și chiar educativ destul de profund.

8. Ziua Lucrătorului din Domeniul Culturii

La data de 16 mai 2026, a fost organizată Ziua Lucrătorului din Domeniul Culturii cu participarea directorilor din Casele de Cultură și conducătorii Ansamblurilor Folclorice. Dimineață, în incinta casei de cultură Raionale Hîncești s-a desfășurat partea festivă, unde au fost înmânate diplome și cadouri de apreciere pentru cei mai buni lucrători.

După partea festivă, participanții au mers în excursie în Transnistria unde au vizitat trei destinații turistice. Cetatea Bender, Mănăstirea Noul Neamț și au făcut și o plimbare cu vaporul pe râul Nistru.

9. Festivalul Gastro-Etnofolcloric „Bujorel floare de dor, dulce-i pâinea de cuptor” ediția a V-a

Festivalul „*Bujorel floare de dor, dulce-i pâinea de cuptor*” s-a desfășurat pe data de 24 mai 2026, în satul Bujor.

Festivalul a demarat cu parada portului popular, ajunși în fața casei de cultură „*Mihai Ciobanu*” participanții au fost prezentați rând pe rând. După ce oficialitățile au luat cuvântul, a urmat evoluarea în scenă a celor 27 de colective, venite din diferite colțuri ale țării, Chișinău, Cahul, Strășeni, Ocnița, Ialoveni. Concomitent cu evoluarea colectivelor s-a desfășurat și atelierul de împletit pâine. În scuarul casei de cultură au fost amenajate și expozițiile meșterilor populari. Spre final, după ce pâinea a fost scoasă din cuptor meșterițele au eșit în fața spectatorilor cu colacii copti. La finalul evenimentului toți participanții au primit diplome și premii din partea organizatorilor.

Biblioteci

Prioritățile și inițiativele profesionale ale bibliotecilor în anul 2025 - 2026 au fost formulate în baza priorităților de țară stabilite în Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată în noiembrie 2022, și care s-a axat pe implicarea bibliotecilor în susținerea și realizarea Strategiei.

Bibliotecile în susținerea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”:

- Biblioteca și democratizarea vieții comunităților
- Bibliotecile în cadrul Agendei 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă
- Transformarea digitală și promovarea unei biblioteci durabile, fiabile și incluzive în ecosisteme
- Dreptul de autor și protecția patrimoniului bibliotecii.

I. Proiecte Parteneriate și colaborări

1. Proiectul Național „Comunicare strategică și sprijin pentru mass-media în Republica Moldova”
2. Proiect Regional ”Reducerea impactului asupra mediului prin reciclarea deșeurilor în orașul Hîncești”
3. Proiect Național „Susținerea eforturilor multi- sectoriale de prevenire a violenței împotriva femeilor”

II. Evenimentele anului iulie 2025 – mai 2026

1. Lansarea cărții ”Sunt pe pământ un frământ”, semnată de Elena Zaițev – 27 iunie;
2. Masă rotundă ”De vorbă cu diaspora” cu genericul ”Cu dor și drag de baștină” la data de 16 august;
3. Larisa Turea lansarea cărții ”Cartea foametei” – 21 august;
4. Sărbătoarea Națională „Limba Noastră cea Română”, Festivitate festivă-31 august;
5. Lansarea cărții de Lilia Calancea la Penetenciarul nr.7 Rusca – 8 octombrie;
6. La data de 10 octombrie s-a produs un eveniment foarte important pentru biblioteci - Cea mai mare donație de carte în limba română a trecut Prutul. Au ajuns în R. Moldova circa 100 000 de volume în format fizic și tot atâtea, în format digital, achiziționate de Departamentul pentru Relația cu Republica Moldova (DRRM), din cadrul Guvernului României. Bibliotecile publice din raionul Hîncești și-au suplinit colecțiile cu aceste cărți de valoare.
7. Întâlnire cu scriitoarea Ada Zaporojanu în cadrul Programului Lectura Central - 10 octombrie;
8. Întâlnire cu scriitorul Aurelian Silvestru, în cadrul Programului Lectura Central- 15 octombrie;
9. Intâlnire cu scriitoarea Maria Pilvhin, în cadrul Programului Lectura Central- noiembrie ;
10. Festivitatea de totalizare a Concursurilor Naționale Lectura Central, ediția a 7-a, și premiera învingătorilor, Biblioteca publică raională Hîncești, învingătoare la 3 concursuri, după cum urmează:-Locul II - "Cel mai reușit proiect/program/serviciu de implicare a bibliotecilor în promovarea valorilor

europene" - Centrul de informare al valorilor europene din cadrul Bibliotecii raionale Hâncești, coordonator Elena Paladi.-Locul III - "Cel mai activ cititor" - Sabina Mancaș, elevă la LT "M. Sadoveanu" Hâncești. -Locul III - "Cel mai original proiect de promovare a cărții și lecturii inclusiv cu ajutorul tehnologiilor" - Rubrica video Lecturi cu impact, coordonată de Elena Zaițev.

11. Zilele Bibliotecii (19 - 20 noiembrie), cu genericul "Biblioteca – model de profesionalism conectat aici și acum", prilejuită de cei 118 ani de la fondarea Bibliotecii publice raionale "ÎPS Antonie Plămădeală".
12. La 28 februarie, în incinta Bibliotecii publice raionale, s-a desfășurat cea de-a XVIII-a ediție a **Concursului raional al Declamatorilor**, dedicată poetului Liviu Deleanu. La ediția actuală au participat cca 30 de concurenți din localitățile raionului, din clasele VIII-XII. Tradițional, Concursul Declamatorilor este organizat de Direcția Cultură și Turism Hâncești și Biblioteca publică raională "ÎPS Antonie Plămădeală". Elevii au readus la lumină frumoasele versuri ale lui Liviu Deleanu, pe nedrept uitate în ultimul timp, iar juriul a decis următoarele: Premiul Mare – Carolina Ciocanu, BP Pașcani, Locul I – Mirela Gajiu, BP Logănești, Locul II – Robert Balaur, BPR Hâncești, Evelina Tcaci, BP Sărata Galbenă; Locul III – Oxana Maidanschi, BP Crasnoarmeiscoe, Daniela Munteanu, BP Sofia, Daniel Mereuță, BP Mingir, Ionela Corja, BP Mingir. Toți concurenții au primit diplome de menține, iar câștigătorii – diplome de gradul respectiv și cadouri.
13. La 6 mai, la Bujor s-a desfășurat **Seminarul Zonal** pentru bibliotecari cu genericul "Biblioteca publică Bujor - unul dintre pilonii de bază în comunitate", organizat de Direcția Cultură și Turism Hâncești și Biblioteca publică Bujor în parteneriat cu administrația publică locală. Agenda seminarului a fost foarte consistentă, cu comunicări în fața participanților venind: Tatiana Corja, bibliotecara în biblioteca publică Bujor, Lucia Cazacu, bibliotecară biblioteca școlară a gimnaziului din localitate, Viorica Malenchi, bibliotecară în biblioteca publică Mirești, Valentina Cotorobai, specialist principal în Direcția Cultură și Turism Hâncești, Tatiana Darii, directorul Bibliotecii publice raionale, Tamara Secrieru, bibliotecară la Filiala de Carte Românească, Liliana Baci, bibliotecară în biblioteca publică Cățeleni.
14. La 15 mai, în incinta Centrului de Excelență în Educație, s-a desfășurat etapa raională a **Concursului literar "La izvoarele înțelepciunii"**, ediția a XXXVI-a, dedicată scriitoarei Claudia Partole, organizată de Direcția Cultură și Turism Hâncești și Biblioteca publică raională în parteneriat cu Direcția Învățământ Hâncești. La etapa raională au participat 17 elevi din instituțiile de învățământ ale raionului. Concursul a inclus 2 probe: proba scrisă (test) și Universul creației scriitoarei (întrebări din proză și analiza literară a unei poezii). După o atentă analiză a răspunsurilor participanților, juriul a decis: Locul III - Claudia Moraru, c. Cărpineni, Anastasia Martînovschi, LT "M. Sadoveanu" Hâncești, Nicoleta Cucereavîi, c. Sărata Galbenă. Locul II - Nicoleta Tașcă, s. Ciuciuleni, Alina

Guștiuc, c. Sărata Galbenă. Locul I - Anastasia Parașciuc, s. Dancu. Marele Premiu - Alina Nederiță, s. Logănești. Deținătoarele Premiului Mare și a Premiului I ne vor reprezenta raionul la etapa republicană, ce se va desfășura la 23 mai, în Chișinău.

Activitățile cultural-educative

- 1. Ziua Internațională a cititului împreună** se marchează în rețeaua de biblioteci Hâncești cu regularitate.
- 2. Crengiana** este un program care se organizează și se desfășoară în toate bibliotecile din rețeaua Hâncești.
- 3. Lecturile verii 2026** În cadrul acestei campanii s-au organizat activități în care micii utilizatori au participat cu entuziasm.
- 4. Program Național Lectura Central.** Toate activitățile au fost incluse în programe desfășurate pe tot parcursul anului începând de la lansarea programului.
- 5. Campania „Să citim împreună”** Campania națională de promovare a lecturii „Să citim împreună!” este organizată anual de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” în colaborare cu Uniunea Scriitorilor din Moldova și bibliotecile publice din republică.

III. Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale:

În rețeaua de biblioteci a raionului Hâncești dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale este și va fi punctul forte în activitatea de zi cu zi. Deși dificil, procesul de achiziții de documente din lipsă acută de mijloace financiare, totuși s-a reușit și în anul 2025 să se facă noi achiziții de carte în majoritatea bibliotecilor publice din raion.

- ❖ În anul 2025 au fost achiziționate și prelucrate un total de 6197 unități de documente, înregistrate în mod tradițional în registrele de inventar și registrele de mișcare a colecțiilor;

Din ele :

- **Carte** - 5573 exemplare, în valoare de 833725 lei;
- **Periodice** - 609 unități, în valoare de 102,7 mii lei.

Sursele de finanțare pentru colecții:

- **Fonduri bugetare:** 2543 unități, în valoare de: 313,5 mii lei – *Editura Litera AVN, SRL Moldpresa Grup.*
- **Donații:** 3045 unități, în valoare de: 520,2 mii lei – *Proiectul Editorial al Ministerului Culturii, Biblioteca Națională a Rep. Moldova, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”.*

Muzee, monumente

Muzeul este arsenalul cel mai puternic cu care un popor își apără originea, identitatea și tot ce a moștenit de la străbuni.

În subordinea Direcției Cultură și Turism sunt **3 Muze:**

- 1. Muzeul de Istorie și Etnografie din s.Ciuciuleni**
- 2. Muzeul de Istorie și Etnografie din s.Mingir**
- 3. Muzeul de Istorie și Etnografie din s.Negrea**

Aceste trei muzee au rolul de cercetare, conservare și valorificare a patrimoniului cultural, contribuind la instruirea publicului larg.

Pentru anul 2025 - 2026 au fost trasate următoarele obiective:

1. Dezvoltarea colecțiilor de patrimoniu și completarea colecțiilor muzeale;
2. Evidența, păstrarea și circulația pieselor de muzeu;
3. Documentarea computerizată a patrimoniului muzeal;
4. Restaurarea, conservarea pieselor din colecții;
5. Cercetarea științifică;
6. Punerea în valoare a patrimoniului;
7. Activități culturale cu publicul;
8. Elaborări, participări și implimentări de proiecte educaționale;
9. Promovarea muzeului în mass-media;
10. Asistență de specialitate.

Cele trei muzee, care activează în cadrul raionului au la activ următorii indicatori:

- Total piese de muzeu - **7381**
- Numărul de piese expuse - **4685**
- Număr total de vizitatori - **4689**
- Dezvoltarea colecțiilor de patrimoniu – **44 piese.**
- Total ghidaje - **302**
- Punerea în valoare a patrimoniului - 7 evenimente raionale și locale
- Activități cu publicul (lecții, discuții, comunicări) – **35 activități**
- Promovarea instituțiilor muzeistice în mass-media- **7 publicații**

Cele mai remarcabile evenimente anului iulie 2025 – mai 2026 în activitatea Muzeelor

- 1. Lansarea expoziției cu genericul "Sub povara foametei" (26 decembrie 2026) în Muzeul de Istorie și Etnografie Mingir** a reprezentat mai mult decât un act de restituire istorică; a fost un exercițiu profund de memorie colectivă și o datorie morală împlinită față de victimele uneia dintre cele mai crunte tragedii abătute asupra neamului nostrum.

2. **Săptămâna Memoriei Victimelor Holocaustului, (26 ianuarie – 1 februarie 2026)** Muzeul de Istorie și Etnografie din satul Ciuciuleni a organizat o activitate în parteneriat cu Gimnaziul din localitate.
3. **Atelier practic dedicat confecționării mărțișoarelor, simbol al identității noastre naționale (26 februarie 2026) în Muzeul Negrea** a demonstrat că Mărțișorul rămâne un pilon viu al identității noastre naționale, depășind simpla valoare de obiect decorativ.
4. **Conferință Națională de comemorare a victimelor Foametei din anii 1946-1947.** Deschiderea filialei „Muzeul Foametei” în cadrul Muzeului de Istorie și Etnografie Mingir (16 aprilie 2026).
5. **Conferință științifico-practica în memoria victimelor foametei din 1946-1947 (29 aprilie 2026)** s-a desfășurat în incinta Gimnaziului "Alexandru Donici" din satul Ciuciuleni. Organizatori: Direcția Cultură și Turism Hîncești și Muzeul de Istorie și Etnografie Ciuciuleni.

Monumente de for public, arheologice, istorice și opere comemorative de război din cadrul raionului Hîncești

Patrimoniul cultural - istoric al raionului îl constituie cele 231 monumente înregistrate în Registrul monumentelor de importanță națională și locală din raionul Hîncești.

- **Numărul total al monumentelor istorice (de arhitectură) - 82; dintre care în stare satisfăcătoare - 80, stare nesatisfăcătoare - 2, restaurate - 0.**
- **Numărul total al siturilor arheologice – 102; dintre care în stare satisfăcătoare - 3, stare nesatisfăcătoare -99.**
- **Numărul total al monumentelor de for public - 130; dintre care în stare satisfăcătoare -127, stare nesatisfăcătoare - 3, restaurate -0.**
- **Numărul total al operelor comemorative de război (monumente în memoria celor căzuți în războaie) - 74; dintre care în stare satisfăcătoare - 72, stare nesatisfăcătoare - 2, restaurate – 0**

Monumentele de arheologie (așa - zisele movile, gorgane sau tumuluri), în fond sunt distruse atât de cataclisme naturale (ploi, alunecări de teren etc.), cât și prin intervenția omului, (sunt supuse aratului și plantate cu culturi agricole). Majoritatea monumentelor arheologice nu sunt dotate cu salvconducele respective. Starea monumentelor istorico - patriotice e mai mult sau mai puțin satisfăcătoare, deoarece anual în ajunul sărbătorii de 9 Mai ele suportă reparații cosmetice.

Învățământ artistic

Instituțiile de Învățământ artistic complementar contribuie la dezvoltarea capacităților și aptitudinilor generației tinere în domeniul artelor, la familiarizarea

acestora cu genurile de artă, asigură integritatea și continuitatea procesului de instruire artistică a tinerilor muzicieni, artiști plastici, de teatru și artiști coregrafi.

Instituțiile de învățământ artistic complementar din raionul Hîncești cuprind o rețea de 4 instituții:

1. Școala de Arte "Timoltei Bătrînu", Hîncești;
2. Școala de Arte "Grigore Solomon", Sărata Galbena;
3. Școala de Arte, Cărpineni;
4. Școala de Muzică, Lăpușna.

În cele 4 școli activează 48 profesori (25 profesori cu grad didactic II, 1 (unu) profesor cu grad didactic I) și un contingent de 661 elevi.

Instituțiile de Învățământ artistic sunt amplasate în sedii proprii, bine amenajate, completate și asigurate parțial cerințelor necesare.

Cu mândrie putem afirma că avem instituții de învățământ artistic care pot servi drept model pentru întreaga republică, nu doar ca aspect ci și ca calitate a serviciilor prestate. Instituțiile de învățământ artistic au educat și educă adevărate talente, care împreună cu corpul didactic obțin rezultate remarcabile participând la Festivaluri și Concursuri raionale, Naționale și Internaționale:

- ❖ **Festivalul Internațional de Muzică și Dans "Gazioșmanpașa", Turcia**, septembrie 2025. Au participat Orchestra de Muzică Populară "Cimbrișor" a Școlii de Arte "Timotei Bătrînu", Hîncești.
- ❖ **Concursul Național de Muzică Instrumentală "7 note muzicale", Cahul**. Au participat 16 elevi din cadrul Școlii de Arte "Timotei Bătrînu", Hîncești și ai Școlii de Arte "Gr. Solomon, Sărata Galbena. Șase elevi au obținut locul I, opt elevi au obținut locul II, doi elevi au obținut locul III.
- ❖ **Festivalul de dans popular "Mândră – i hora strămoșească", ediția a II – a, Leova**. Participanți: Ansamblul de dans "Lăpușnița" aș Școlii de Muzică Lăpușna și Ansamblul de dans "Basarabeanca" al Școlii de Arte Cărpineni;
- ❖ **Festivalul Internațional de Dans "Tinere talente", ediția a V – a, Chișinău**. Participanți: Ansamblul de dans "Lăpușnița" aș Școlii de Muzică Lăpușna și Ansamblul de dans "Basarabeanca" al Școlii de Arte Cărpineni;
- ❖ **Festivalul Regional al Orchestrelor de muzică populară "Vasile Miscoi", ediția a VI – a, Leova**. Participanți: Orchestra de Muzică Populară "Cimbrișor" a Școlii de Arte "Timotei Bătrînu", Hîncești și Orchestra de Muzică Populară "Stejăreii" a Școlii de Arte "Gr. Solomon", Sărata Galbena (10 mai 2026).

Perfecționarea profesională a personalului.

Pe parcursul anului 2025 - 2026 personalul Direcției Cultură și Turism, au participat la următoarele cursuri de formare continuă:

- a) Seminar de instruire în domeniul securității și sănătății muncii, niv.1 și niv.2 - **9 angajați**
- b) Curs pentru Programul de perfecționare în Managementul Patrimoniului Cultural Mobil - **1 angajat**
- c) Curs "Administrația Afacerilor în Turism" - **3 angajați**
- d) Curs de formare continuă "Cîntecul Folcloric moldovenesc, concervarea și transmiterea valorilor culturale" - **3 angajați**
- e) Seminar – metodic "Evidența bunurilor culturale mobile. Expertizarea și clasarea".- **20 angajați**
- f) Curs de instruire "Vizibilitatea digitală și perspectivele de dezvoltare cu platforma „Village Travel Bot”. **15 – angajați**
- g) Seminar de instruire „Expoziția Muzeală. Activități Metaexpoziționale”.-**18 angajați**
- h) Curs de instruire " Evidența și valorificarea patrimoniului etnografic și natural în muzeele locale". -**10 angajați**
- i) Curs de formare "Evaluarea bibliotecilor – prevederi reglementare noi" – **70 angajați**
- j) Seminar raional de instruire cu tema: „*Dinamizarea și îmbogățirea vieții culturale în comunitățile rurale prin atragerea de fonduri și investiții, proiecte, burse și granturi*”, s-a desfășurat în Sala Verde a Consiliului Raional Hîncești. (12 septembrie 2025) Participanți: Directorii Caselor de cultură, conducătorii colectivelor artistice cu Titlu Model, conducătorii Centrelor de Meșteșugărit. – **35 angajați**
- k) Seminarul practic de nivel raional cu tema : „*Datini și obiceiuri de iarnă – parte componentă a Tezaurului Național*”, în baza Ansamblului Folcloric cu Titlu Model „GĂLBENIȚA”, cond. art. Bodiștean Lidia, s-a desfășurat în s. Fundul – Galbenei. (26 noiembrie 2025) Participanți: Directorii Caselor de Cultură, conducătorii colectivelor artistice cu Titlu Model – **30 angajați**.
- l) **Seminar metodic „ Expoziția muzeală. Activități metaexpoziționale”** (14 noiembrie - 2025). Participanți: angajații muzeelor și punctelor muzeale din raion – **20 participanți;**
- m) **Sesiune de instruire "Vizibilitate digital pentru turismul rural" (19 decembrie 2025)** Participanți: Ghizi locali, angajații muzeelor – **20 participanți;**
- n) **Seminar teoretico-practic în baza colectivului „Pe-un Picior de plai”,** data de 24 aprilie 2026, în incinta Casei de Cultură Pașcani, în baza A.F. "Pe-un picior de plai". Participanți: directorilor Caselor și Căminelor de Cultură și a conducătorilor Colectivelor Titlu Model – **30 angajați.**

Starea edificiilor instituțiilor de cultură

Nr.	Indicator	Caze de cultură	Biblioteci	Muzee	Instituții de învățământ extrașcolar artistic complementar
1.	Stare satisfăcătoare	23	48	3	4
2.	Supuse reparației curente în perioada de raportare	15	11	2	-
3.	Supuse reparației capitale în perioada de raportare	3	-	1	-
4.	Necesită reparație curentă	18	4	2	1
5.	Necesită reparație capitală, fără a include edificiile avariate total	20	2	-	
6.	Avariate total	4	1	-	
7.	Dispun de încălzire în perioada rece a anului	9	43	2	4
8.	Edificii noi, date în exploatare în anul de raportare, și edificii adaptate corespunzător	-	-	-	-

Problemele cu care se confruntă Direcția Cultură/ instituțiile/ specialiștii:

- Reducerea consumatorilor duce la subutilizarea resurselor și la deteriorarea infrastructurii, deoarece costurile de întreținere rămân constante sau chiar cresc cu timpul. Deteriorarea infrastructurii duce la scăderea serviciilor culturale, deoarece administrațiile locale sunt nevoite să reducă sau să închidă anumite facilități din cauza lipsei condițiilor. Acest lucru afectează calitatea vieții pentru rezidenții rămași în comunitate, ce contribuie la continuarea migrației. Este important ca autoritățile locale să ia în considerare aceste aspecte și să dezvolte strategii adecvate pentru a gestiona infrastructura în contextul schimbărilor demografice.
- În era dezvoltării intensive a tehnologiilor digitale și media, infrastructura mediatică, cum ar fi internetul, televiziunea și rețelele de socializare, creează o concurență acerbă cu infrastructura culturală fizică pentru atenția publicului. Oamenii petrec tot mai mult timp consumând conținut media online și interacționând pe platforme digitale, ceea ce reduce timpul pe care populația îl petrece participând la activități culturale tradiționale.
- Infrastructura culturală a raionului Hîncești necesită o modernizare și ajustare la cerințele culturale ale populației pentru a contribui la dezvoltarea unei vieți culturale bogate. Modernizarea infrastructurii culturale presupune restaurarea clădirilor existente, dotarea cu echipamente și tehnologii moderne, precum și dezvoltarea de noi facilități culturale, diversificarea serviciilor și îmbunătățirea managementului.

- Pentru ca un muzeu să fie sustenabil și să-și îndeplinească misiunea, este important să atragă un număr suficient de vizitatori. Managementul muzeelor și crearea unor experiențe captivante și educaționale pentru vizitatori joacă un rol important în succesul acestuia pentru comunitate
- Lipsa specialiștilor în protejarea și valorificarea patrimoniului cultural reprezintă o problemă semnificativă, deoarece afectează capacitatea de conservare, gestionare și promovare a bogățiilor culturale și istorice ale localităților.
- Întinerirea cadrelor este o problemă necesară de soluționat în sectorul culturii. Ea este legată de lipsa interesului pentru carieră ca sector slab plătit. Iar tinerii cu calificări în domeniile culturale sunt atrași de oportunități de angajare mai bune în alte sectoare sau peste hotare, ce duc la pierderea talentelor și profesioniștilor. Accesul limitat la formare continuă și alte resurse de dezvoltare profesională face ca tinerii să caute oportunități în alte domenii sau țări.

**Șefa
Direcției Cultură și Turism Hîncești**

Mariana JALBĂ